

Dnr Ju2025/01907
Justitiedepartementet

YTTRANDE ÖVER PROMEMORIA MED KOMPLETTERANDE FÖRLSAG TILL SOU 2025:95 – ETT SKÄRPT FÖRSÖRJNINGS- KRAV VID ANHÖRIGINVANDRING

- Civil Rights Defenders avstyrker promemorians förslag om en höjd inkomstgräns och om ytterligare skärpningar i vilka typer av inkomster som ska få beaktas vid beräkningen av om försörjningskravet är uppfyllt vid anhöriginvandring.

Civil Rights Defenders har i ett yttrande över betänkandet *Skärpta krav för anhöriginvandring* (SOU 2025:95) avstyrkt förslagen om att begränsa undantagen från försörjningskravet och om att införa ett försörjningskrav i förlängningsärenden. I yttrandet framförde vi att en sådan ändring riskerar att leda till oproportionerliga konsekvenser för bland annat familjer och personer med funktionsnedsättning. Vi poängterade även behovet av flexibilitet och en individuell bedömning i varje enskilt fall.¹

I linje med ovanstående resonemang motsätter sig Civil Rights Defenders de skärpningar av försörjningskravet som föreslås i den rubricerade promemorian. Vi saknar en djupgående konsekvensanalys av hur promemorians förslag påverkar enskildas fri- och rättigheter. Den påfrestning, stress och oro som ett försörjningskrav innebär för familjer kan inte nog understrykas. EU-rätten tillåter visserligen uppställande av försörjningskrav men har poängterat att huvudsyftet ska vara att främja integrationen. Enligt kommissionären för mänskliga rättigheter leder försörjningskravet inte till ökad integrering utan kan tvärtom få motsatt effekt.² Detta är en mycket allvarlig kritik. Det saknas således stöd för att försörjningskravet får en positiv effekt ur integrationssynpunkt.³

Rätten till familjeliv enligt artikel 8 Europakonventionen och artikel 7 EU-stadgan kan endast inskränkas om det har gjorts en rimlig avvägning. Möjligheten att uppställa ett försörjningskrav ska tolkas restriktivt enligt mål C-578/08 *Chakroun* och det krävs en konkret prövning av varje sökandes situation. I målet C-836/18 *Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real* uttalade EU-domstolen att ett ekonomiskt beroendeförhållande mellan makarna kan innebära att ett avslag på anhöriginvandring med hänvisning till försörjningskravet kan innebära att unionsmedborgaren i praktiken inte kan utöva kärnan av rätten till familjeliv. Detta kan vara i strid med artikel 20 FEUF.⁴ Civil Rights Defenders ser en påtaglig risk att det nya lagförslaget medför att enskildas rätt till privatliv inte respekteras.

¹ För en fullständig redogörelse, se Civil Rights Defenders, *Yttrande över Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)*, 17 december 2025.

² Europarådet, *Realising the right to family reunification of refugees in Europe*, 2017, s. 33. Se även Strik, T., de Hart, B. och Nissen, E., *Family Reunification: a Barrier or Facilitator of Integration? A Comparative Study*, 2013, s. 56.

³ Jfr. SOU 2025:95 *Skärpta krav för anhöriginvandring*, s. 246–247.

⁴ C-836/18 *Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real*, p. 48–49.

Särskilt bekymmersamt är hur olika grupper kan komma att drabbas hårdare än andra. Inskränkningen av rätten familjeliv får inte ske på ett diskriminerande sätt, enligt artikel 14 Europakonventionen. Som utredningen korrekt konstaterat i sin konsekvensanalys kan personer med funktionsnedsättning ha svårare att uppfylla försörjningskravet.⁵ Även om undantag medges ser vi en överhängande risk för att det i praktiken kommer att läggas ett alltför stort ansvar på rättstillämparen. Att uttryckligen undanta inkomst från subventionerad anställning, ersättning från arbetslöshetsförsäkring eller aktivitetsstöd kommer drabba personer med funktionsnedsättning särskilt hårt. Detta riskerar att hamna i strid med diskrimineringsförbudet. I sammanhanget kan erinras om att Migrationsverkets tillämpning av det nu gällande försörjningskravet och dess potentiellt diskriminerande effekt är uppe för prövning i Migrationsöverdomstolen.⁶

Vi vill även särskilt lyfta vikten av Barnkonventionen, som kräver att barnets bästa sätts i första rummet. Förslaget riskerar att drabba barnfamiljer hårdare och särskilt ensamstående föräldrar. En ensamstående mamma med fyra barn kommer enligt förslaget behöva tjäna 44 470 kr i månaden, ett krav som blir svåruppnåeligt i praktiken då det är högre än medianlönen i Sverige som enligt SCB år 2024 ligger på 35 700.⁷

Vidare anser Civil Rights Defenders att förslaget riskerar att öka risken för att arbetstagare från tredje land blir utnyttjade och mer beroende av oseriösa arbetsgivare. Som utredningen korrekt konstaterat kan försörjningskravet dessutom innebära ett verkligt hinder för personer som önskar vidareutbilda sig.⁸ Om inkomster från subventionerade anställningar ej heller ska beaktas, hindras arbetsmarknadsrelaterade utbildningsmöjligheter och fortbildning, vilket är oförenligt med skäl 42 i det omarbetade skyddsgrundsdirektivet.

Avslutningsvis vill Civil Rights Defenders även adressera processen kring promemorian. När alternativa förslag läggs fram mitt under pågående remisstid för utredningens betänkande försvåras remissinstansernas arbete och det skapas en otydlig och svåröverskådlig lagstiftningsprocess. Med hänsyn till beredningskravet är ett sådant förfarande inte lämpligt.

Remissvaret har beretts av Linnea Broman.

Stockholm som ovan,

John Stauffer
Chefsjurist

⁵ Promemoria med kompletterande förslag till SOU 2025:95, s. 17.

⁶ Prövningstillstånd har beviljats i mål UM 4798–25.

⁷ Se SCB.se.

⁸ Promemoria med kompletterande förslag till SOU 2025:95, s. 18.